

Molts socis de les cooperatives ebrenques -a la foto la de Pinell de Brai- tenen més de 50 anys. FOTO: J. REVILLAS

Agricultura

El 37% de les explotacions agràries no tenen relleu

SomRuralitats alerta de l'envelliment i la masculinització de les cooperatives de les Terres de l'Ebre i proposa alternatives

DIARI DE TARRAGONA
LA FATARELLA

SomRuralitats ha presentat al municipi de La Fatarella els resultats de la implementació de la primera Fase de projecte. Una trobada que ha comptat amb la presència de diverses persones en representació de diferents nivells de l'administració local, comarcal i autonòmica, i també, amb el Director General d'Economia Social i Solidària i el Cooperativisme, David Bonvehí i Torras.

SomRuralitats és un projecte d'intercooperació entre cinc cooperatives ebrenques —FITES, Terram, Idària, la Cooperativa Agrícola de la Fatarella i la Cooperativa Agrícola de la Sénia— amb el suport de la Direcció General d'Economia Social i Solidària i el Cooperativisme. La seva finalitat és garantir la vida als pobles a través del cooperativisme agrari, desplegant estratègies per fer front al despoblament i a la manca de relleu generacional.

L'agricultura a Terres de l'Ebre suposa un 6% del PIB, molt per sobre de la mitjana catalana que es troba al voltant de l'1,5%. Per contra, el sector agrari a l'Ebre compta amb quotes de productivitat amb valors per sota de la mitjana catalana. Una dualitat, matriu agrària preponderant i maca de professionalització del sector, que emmarca els reptes

dels pobles on «32% de la superfície agrària cultivada o amb presència visible de conreus, no es treballa de forma professional i el 37% dels cultius DUN es troben en risc potencial d'abandonament per jubilació imminent de les persones titulars», segons Neus Miró Climent, de la cooperativa FITES Terres de l'Ebre.

La diagnosi que ha fet el SomRuralitats també posa de manifest l'estat estructural i societari de les cooperatives agrí-

La cooperativa de la Fatarella aposta pel repoblament amb una iniciativa d'habitatge

coles de Terres de l'Ebre; concloent, en línies generals, que es troben altament tensionades per quatre indicadors crítics.

En primer lloc, l'alt nivell de masculinització; en segon, els importants graus d'envelliment; el tercer, una massa crítica dèbil i el quart, un baix nivell de professionalització. Es tracta de situacions complexes que impacten negativament en la capacitat de resiliència del teixit cooperativista rural afeblint el seu rol potencial com a pal de pallar i agent socioeconòmic i comunitari dels municipis rurals.

En resposta, el projecte SomRuralitats ha elaborat cinc mapes cartogràfics interactius que aporten una eina estratègica per a la planificació territorial i l'activació de polítiques de relleu i repoblament.

La jornada de presentació a la Fatarella també ha servit per aprofundir en les dues experiències pilot impulsades per SomRuralitats. Una és que la Fatarella ha estat escollida per desplegar un projecte integral de repoblament rural, amb la cooperativa agrícola Al-Fatriya com a motor de l'estratègia, pensant en tres eixos clau: l'accés a l'habitatge, amb l'activació d'un parc d'habitatge buit mitjançant la cessió per part de veïns i sòcies de la cooperativa; la creació d'oportunitats laborals amb la recuperació d'avellaners i marges de pedra seca, i l'arrelament comunitari, amb l'acompanyament integral de persones novingudes.

També a la Sénia, la cooperativa Terram ha desenvolupat un model sostenible de relleu agrari a través d'una brigada de serveis agraris formada per persones en risc d'exclusió social. A més, s'ha posat en valor un altre model de relleu: la mentoria agrària. En aquest model pàgessos propers a la jubilació transmeten coneixements i terres a nous agents agraris, sovint d'origen migrat.